

ENSK
Riiklik Raamatukogu

Spetslaalne fond

Tallinna Linna Raamatukogu

SP, 1116

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

P. 3. 621 - 1937

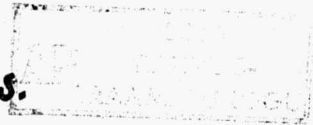
TARTUS

30. JAANUARIL 1937

Nr. 1

41809

Uueks aastaks.

„Kotka“ lend jätkub nende paljude noorte kotkaste juhtide ja sõprade soovil ning toetusel, kes ajakirjale ta esimesel aastakäigul on osutanud üle ootuste suurt poolehoidu. Kõikide ajakirjale osaks saanud poolehoiuavalduste ja heade soovide eest uueks aastaks ütleb toimetus siinkohal oma südamliku tänu.

Saavutatud edu tiivustab „Kotka“ toimetuseret teisel aastakäigul ilmuvate ajakirja numbrite sisu veelgi rohkem süvendama ja mitmekesistama, kui see oli teostatav ajakirja organiseerimisaastal. Ent kõikide ajakirjale esitatud nõudmiste rahuldamine on võimalik vaid siis, kui seniste kaastöölise ja tellijate perega liituvad kõik Noorte Kotkaste organisatsiooni juhtkonda kuuluvad isikud, tuues kaasa uusi teadmeid, algatusi, mõtteid ja ka uusi lugejaid.

Usus Noorte Kotkaste organisatsiooni ja selle juhtkonna häälekanja tulevikku astume alanud aastale julgelt, rõõmsalt ja töötahteliselt vastu!

Toimetus.

Veel NK. Põhimääruste muutmisest.

Nagu selgub, pole „Kotka“ 11-ndas numbris toodud Põhimääruste muutmise alused Peastaabi seisukohtadeks. Küll võivad nad PM. muutmisel tulla kaalumisele materjalina. Kuna PM. muutmise on nii suure ulatuse ja tähtsusega küsimus, et ta vajab igakülgset kaalumist ja laiemat lätluslikku seisukohtade avaldamist, olgu alljärgnevalt peatatud varem avaldatud ettepanekutel. Ei tehta ju muudatusi aastaks ega teiseks, vaid pikemaks ajaks, mispärast nad peaksid vastama tegeliku elu vajadustele ja arvestama noorsoopsühholoogia kindlaks kujunenud seisukohti. Peale muu tuleb PM. muutmisel pidada silmas ka Noorsoo organiseerimise seadust, et nk. rühmad võiksid täita koolide juures töötavate org-ide, eriti aga Seaduse §-is 15 nimetatud noorteühingute ülesandeid, kuhu kuuluvad koolikohustuse täitnud noored kuni 20 aastani. Tähelepanu nõuab just viimane, sest alles siis on noorkotklus oma ülesande täitnud, kui ta suudab juhtida noori kuni kaitsevæeteenistusse astumiseni. Kõigi nende küsimuste selgitamine nõuab pikemaajalist kaalumist ja mõtete vahetamist, millega siin algamegi.

Üldjoontes on PM. muutmise alustes eelpoolnimetatud vajadusi arvestatud ja enamik ettepanekuid tundub täiesti vastuvõetavaina. Kahtlusi ja küsimusi kerkib üksikute puhul.

Asja lihtsustamiseks võtame muudatuste kava vaatlusele „Kotkas“ toodud punktide järjekorras. Seejuures selgub, et esimese 13 punkti kohta saab teha vaid üksikuid vähemolulisi märkmeid.

1. Natuke palju pakkuv ja ühtlasi ebamäärane on väljendus: „töösuse arendamine“. Lihtsam oleks vahest: „aidata kaasa elus vajalike teadmiste ja oskuste arendamiseks“.

2. Loomulikum oleks lubada algajal vormi kandmist ilma kaelarätita, sest vii-

mast tuleb lugeda vormi olulisemaks osaks kui vööd.

3. Iseseisvateks allüksusteks peaksid jääma haukapere, nk. rühm ja kotkarühm. Koos töötades moodustaksid nad noorte rühmkonna, ühise vanema ja pealikuga eesotsas. Rühmkonda kuuluval perel ja rühmadel on igaühel oma pealik. Rühmkonna pealikuks võib olla ka üks rühmapealikuist.

4. Haukapere liikmete vanuseks võiks olla 9—13 a. Noorsoopsühholoogia seisukohtade ja tegeliku elu tähelepanekute järgi saab meie oludes põhjendatult teha algust poiste organiseerimisega alates 10-ndast eluaastast. Ka praktilistel kaalutlustel pole soovitatav alata tegevust 8-aastaste algkooli I klassi õpilastega, kellele küllalt vaeva koolielu isearasustega kohanemiseks. Peale selle tuleb 4 aasta kestel puudus tegevusaladest, mispärast haukaperedes tihtipeale asutakse juba noorkotkalikule tööle. Selle tagajärjeks on huvitavate tegevusalade puudumine nk. rühmas ning varajane lahkumine rühmast. Mujal algab koolikohustus 6-ndast eluaastast. Seal on 8-aastased poisid juba III klassi õpilasteks, kel ei puudu kogemusi koostööks, kuigi neil veel pole vajadust ühinemiseks. Arvestades üksikuid erandeid, võiks PM. näha vanuse alammääraks 9 a.

Edasi: nk. rühma liikmed — 12.—16. aastani ja kotkarühma liikmed — 16.—20. aastani.

Kotkarühma liikmeilt, vähemalt algul, ei saa nõuda isegi kotkapoja katset. See muudab peaaegu võimatuks kotkarühmade asutamise praegu. Nii läheksid algkooli lõpetanud noored koolide juures asutatavatesse noorteühingutesse, mispärast hiljem vaevalt leiduks liikmeid kotkarühmale, kuhu astumiseks vaja teha tõsiselt tööd. Ei leiduks ka juhte, sest õpetajad oleksid kohuslikult seotud noorte-

ühingu tööga, mispärast neil osutuks raskeks rakenduda tööle veel kotkarühmas. Jätkuks, kui kotkarühma liikmetelt, kes ei oma kotkapoja astet, nõutaks vastava katse õiendamist kolme kuu jooksul pärast rühma vastuvõtmist.

5. Küllalt oleks: „rajada aluseid iseiseisvaks tegevuseks“.

11. Lubades rühmkonna pealikuks ainult kotkajuhti, tõmbame väga kitsad piirid rühmkondade asutamisele: on ju meil kotkajuhtide arv alles väike. Kohustetäitjaiks aga vaevalt leidub soovijaid, sest õpetajad, kes esijoones võiksid tulla küsimusse, on niikuinii koormatud. Seepärast võiksid rühmkonna pealikutena peale

ja malevkonnavanema ning pealiku kand. valimisel jääda PM. praegu maksva korra juurde, kui selle tegelik läbiviimine ei nõuaks raskeltliikuva aparaadi — pealikutekogu kokkukutsumist. Põhimõttelisel kaalutlustel ei saaks olla valimise vastu, sest täiskasvanud noortejuhid suudavad valida endale juhti. Pole siin ka tegemist kaitsevaelise alluvusvahekorraga, mille juures ei saa tulla küsimusse valimised.

Kuna aga, nagu juba tähendatud, pealikutekogu kokkukutsumine, eriti maa-malevais, võib pidurdada tegevust, tuleks võtta kaalumisele järgnev vanemate ja pealike ametiseseadmise viis.

Võru maleva staap:

Istuvad vasakult paremale: vanema abid Th. Randvere, kol. O. Pajusoo, vanem E. Muuga, abi A. Kohver ja KL. Võru maleva pealik major J. Heljuste.

Teises reas: pealiku abid E. Kalekaur, H. Rebane, V. Ventsel, pealik J. Anso, abi kj. H. Töldsepp.

Kolmas rida: pealiku abi L. Leis, V. Hõlpus, instr. E. Omri ja V. Pint.

kotkajuhtide tulla küsimusse veel noorkotka katsejärgus noored, haridus-, noorsoo- ja kaitsealiidutegelased.

Pp. 14—18 all toodud kavatsused panevad tõsiselt mõtlema. Kõigepealt juba sellepärast, et valitavus on kaotatud seal, kus ta põhimõtteliselt võiks jääda, ja jäetud seal, kuhu ta ei sobi. Alates viimastest, olgu märgitud, et ei saa põhjendada rühmkonna ja rühma pealike valimist poiste poolt. Selleks on niisama vähe alust, kui oleks õpetaja valimiseks õpilaste poolt. Poisid pole veel võimelised otsustama, kes täiskasvanuist sobib neile juhiks ja milisele kohale. See on küsimus, mida otsustavad vanemad juhid. Jääda võiks ainult salgapealike valimine. Küll võiks maleva

Rühmkonna ja rühma vanema ning pealiku kandidaadid valitakse malevkonna staabi poolt, kes, kuulunud ära vastava Kaitsealiidu üksuse pealiku arvamise, esitab valitud kandidaadi kinnitamiseks malevkonna vanemale. Kus malevkonna staap töötab koondatud koosseisuga, toimub kinnitamine maleva vanema poolt.

Analoogiliselt toimub malevkonna vanema ja pealiku valimine maleva staabi ja kinnitamine vanema poolt vastava KL. malevkonna pealiku nõusolekul.

Maleva vanema ja pealiku kand. võib Peastaap, seisukoha avaldab KL. maleva pealik, kinnitab peavanem.

Niisamuti toimub vanemate ja pealike abide valimine ning kinnitamine.

Mittekohaste juhtide vabastamisel maksab sama kord.

Selline valimise moodus on küllalt painduv ja tagab asjatundliku juhtide kaadri. See aga on eduka tegevuse paratamatult vajalikuks eelduseks.

Kerkib küsimus, mispärast ei saa pooldada muutmise alustes tehtud ettepanekut. Kahtlemata soovivad KL. üksuste pealikud näha noorteuhtide kohal selleks sobivaid tegelasi. Kuid ei saa nõuda igalt KL. pealikult sellises ulatuses noorte organiseerimise aluste ja noorkotkluse tundmist, et ta võiks otsustada, kes temale tuntud tegelastest kõige paremini võiks tulla toime nk. vanema või pealiku ülesannetega. Võib juhtuda üks kahest: KL. üksuse pealik teeb ettepaneku, otsustades kandidaadi võimete üle tema tegevuse alusel Kaitseliidus või mõne seltsis, või, olles teadlik, et ta kandidaadi leidmisel kergesti võib eksida, astub enne ühendusse mõne nk. tegelasega, kes juhatab sobiva kandidaadi. Esimesel juhtumil võib esitatud kandidaat osutuda mittesobivaks, vähemalt jääb mõnigi selleks kohane isik noorkotkalikust tegevusest kõrvale; teisel juhtumil aga on KL. üksuse pealik kandidaadi esitajaks ainult nimeliselt, kuna tegelikult selle leidis üks nk. tegelastest. Juhuslikuks jääb juhi leidmine teatud piirides mõlemal korral. Raske on ametisse kinnitava vanemal tuua parandust asjasse esitatud kandidaadi kinnitamata jätmisega ainult seepärast, et leidub kohasemaid kandidaate: see võiks tekitada arusaamatusi KL. ja NK. tegelaste vahel ja viia isegi konfliktideni. On selge, et selliste tulemusteni viia võivat valimise viisi ei saa lugeda loomulikuks ega soovitavaks.

Pole põhjust kartuseks, et siin toodud valimise mooduse tarvitamisel side KL-ga lõdveneb. Otse vastupidiselt: sellega antaks kindlamad alused koos töötamiseks. KL. üksuse pealik otsustab, kas valitud kand. on sobiv oma kohale KL. ja riikliku kasvatusse seisukohalt. Sellega kindlasti tuleb toime iga KL. pealik.

Selline juhtide valimise viis on tegelikult mitmes malevas juba pikemat aega tarvitusel ja elu on näidanud tema vastuvõetavust nii KL. kui NK. seisukohtadelt.

Niipalju muutmise kavast.

Edasi olgu nimetatud veel mõningaid küsimusi, mida tuleks kaaluda.

PM. §-i 64 tuleks täiendada märkusega: kooli juures töötaval kotkarühmal on hooldaja, kes valitakse rühma staabi poolt koolis töötavate õpetajate hulgast ja täidab ülesandeid, mis HM. sellekohases määruuses nähtud noorteuhtingu hooldajale. Hooldajaks võib olla ka rühma staabi liige.

Rühma peakoosoleku ülesannetest (§ 75) kustutatakse vanakotka ja kotka valimine.

Edasi tuleks redigeerida nk. seadusi, kustutada lubadusest „kinnitan ausõnaga“ ja võtta kaalumisele raudsete seaduste vajalikkus: sisalduvad nad ju niikuinii seadustes, ja otsene karskuskasvatus on vaid üks noorkotkluse ülesandeist. Muutmist vajab ka noorhauka lubadus, mis on poisikese jaoks liiga laiaulatuslik.

Põhjalikumale kaalumisele tuleks võtta katsete kavad, kõrvaldades neist kõigepealt see, mida otseselt õpitakse koolis.

Kuid need on juba eri käsitletu nõudvad küsimused, millistel peatumine viiks pikale.

Olgu esialgu neistki mõtteist, mis kohadel võiksid vahest tulla kaalumisele koos „Kotka“ 11-ndas nr. tehtud ettepanekutega.

G. R.

Igale rühmale
telk!

Noorkotkaste tööst tuletõrje alal.

Noortemagister M. Saari.

Tulikahjust on huvitatud peaaegu eranditult kõik noorkotkad: kui linnas hundab tulikahjusireen, kirikukellad taovad, siis ei leidu vist ainustki poissi — ei mõtle siin „mammapoega“ —, kes püiks paigal, vaid kõik tormavad amokijooksjaina sündmuskohale.

Selleks kihutab neid uudishimu, elamuste ihkamine.

See poiste loomupärane uudishimu on aga tarvis rakendada tulutoovale tööle.

Anname poistele vastavad teadmised tuletõrjest, anname neile vastava noortuletõrjuja märgi, juhatame neile kindlad jõukohased ülesanded ja kohad — ning las poisid tegutsevad.

Tundub, et linnades tuletõrje teadmiste andmiseks poistele on kõige kohasemaks abinõuks korraldada tuletõrje komandode juures vastavaid erikursusi, kust osa võtaksid ainult noorkotkad, teatud aastates ja järgus, ning mille lõpetamisel, pärast eksami sooritamist, nad saaksid noortuletõrjuja tunnistuse. Viimane oleks ka tuletõrjuja erikatse (vaata PM. § 221) tunnistuseks.

Pole põhjust arvata, et kursante leiduks vähe või poisid käiksid loiult loengutel: kursustel vahelduvad teoreetilised ja praktilised ained, nõnda et poistel võimaldub ronida redelil, hüpata päästelinale, juhtida voolikutest vett, sõita vahetevahel tuletõrje pritsiautodel jne. — need kõik on tööd, mida igaüks poistest ihkab tingimata kaasa teha ja seejuures teisest endasarnasest kangem olla. Ja peaasi — tulikahju korral nad saavad juba tulutoovalt kaasa töötada — muidugi oma võimete piirides.

Ühe sõnaga, tuletõrje tööala on poistele väga kõitev: see on „mäng“, milles figureerib ka tõsielu, s. o. tulikahju.

Lubatagu mul nüüd lühidalt peatuda

näiteks sellel, kuidas rakendame Narva malevas noorkotkaid tuletõrje tööalale.

Maleva staap, läbi rääkinud vastava tuletõrje komandoga, korraldas viimase juures „Tuletõrje kursused noorkotkastele“.

Kursusi juhatab komando peamees. Kursandid moodustavad „Tuletõrjujate rühma“, millel oli ajutiselt, kursuste välitel, ka rühma juht-kotkas. Rühmal on ka koonduste korrapidajad jne. On kursused lõppenud, siis valguvad pärast katsete sooritamist noorkotkad tuletõrjujatena jälle tagasi oma pärisrühmadesse.

„Tuletõrjujate“ rühma võetakse vastu noorkotkaid kotkapoja järgus ja vähemalt 14 aasta vanuses. (Seekord komplekteriti „Tuletõrjujate rühm“ küll rühmade vanakotkaste määramisel.)

Kursus vältaks: igal nädalal üks kord à 1½ tundi — kokku 24 korda ehk 36 tundi. Loenguid peetakse tuletõrje katsekava kohaselt teatud täiendustega, aga ka tugevate karpimistega. Nimelt katsekava punkt esimesest leiab kasutamist ainult „Alluvus ja distsipliin“ ning „Mundri kirjeldus“. Punkt teine, kus käsitletakse tuletõrjesse puutuvaid seadusi ja määrusi — jääb vahele. Punktid III, IV ja V võetakse läbi täielikult nii teoreetiliselt kui ka praktiliselt. Punkte VI ja VII ei puudutata.

Olgu siin ka mitteteadjale toodud läbi-võetavate ainete loetelu.

Kursuste kava:

1. Tuletõrjuja mundri kirjeldus. Alluvus ja distsipliin.
2. Tulikahjude tekkimise põhjuste liigitamine, nende kindlakstegemine ja selle tähtsus.
3. Taktika alalt: Tulikahjust teatamine. Häire. Tuletõrje väljasõit. Tuletõrjuja orientatsioon

(veesaamise võimalused, tuule suund, tule levimise tõkestamine, pritside asetus, hädaohlikud hooned, põlev aine jne.). Tulikahjude liigitus. Tulepesa ja asukoha kindlaksmääramine. Kustutusvahendid. Tulikahjude üldised kustutamise reeglid. Üksikute tulikahjulike üldjooneline seletus (korstnate, keldrikordade, pööningute, ladude, küünide, soo, raba, metsa jne. põlemised). Eritulikahjud (õlid, bensiin jne.). Hädaohud, mis varitsevad tuletõrjujat (gaasid, langevad ja läbimurduvad ehitiste osad jne.).

Päästetöö: inimeste, loomade, vallasvara. Veemuretsemine. Järelokustamine, tuletõrje voori kordaseadmine.

4. Tuletõrje riistad:

- a) hüdropult, keemilised ja kuivad käsikustutajad;
- b) tehnilised abinõud — käsipritsid, mootor-autopritsid, vahugeneraator, kann- ja turbiinpumbad, nende ehitus, töö, korrashoid ja rikked. Vee imemis- ja surumisprotsess. Pritside lisavarustus ja hooldamine. Voolikud ja nende korrashoid;
- c) päästeabinõud, redelid, päästenõõrid, hüppelina jne.

Märkus: Taktikalisi õppusi ei tee kursandid kaasa.

See on siis ka kõik. Kuid egas või säärase teadmistega laetud noorkotkast-tuletõrjujat lasta uisapäisa tormata tulle, või lubada vabalt tulekustutamistööle: seal nad ainult oma nooruse hoos ja tuhnas segaksid vanu ja võiksid endale vigastusi saada. Pealegi pole nad kaitstud vigastuste puhul vastavate seaduste ja määrustega. Ei! Juba kursuste vältel, ja korduvalt, tuubitakse neile pähe nende

õige koht ja toimingud tulikahju korral.

Esiteks: sireeni hundamisel nad ei tohi ilmuda tulikahju-kohale

- a) öösel,
- b) koolitöö ajal ja
- c) halva ilmaga.

Need on põhinõuded, millest vankumalt juhid peavad kinni pidama.

Teiseks: on poisid jõudnud tulikahju-kohale, peavad nad kogunema oma masina (kursusi korraldanud komando masina) juurde rivisse, kust neid saadab poiste võimeid teadev juht vastavatele jõukohastele aladele. Ja nimelt: ämbrite aheliku moodustamine, tulekustutusluudade valmistamine ja tarvitamine, igasugused kaitseülesanded (kraavid jne.), varanduse valvurid, koha eraldamine (kett), käskjalad, pumpajad, veeamide hobuste juhid, sideloomine (semafor, telefon jne.), voolikute lahti- ja kinnikeeramine jne. jne. — need on kõik alad, kuhu tõhusalt saab noorkotkast-tuletõrjujat rakendada.

Muidugi ei puudu poistel ka vastav noortuletõrjuja märk, mille ettenäitamisel teda lastakse tulikahju kohale lähedale.

Neil näiteks ülaltoodud alustel töötab NK. Narva maleva „Tuletõrjujate rühm“.

Vara on veel töö tagajärgedest rääkida, kuid paistab, et need noored tuletõrjujad võtavad asja tõsiselt, käivad korralikult koos ja töötavad innuga.

Kus puudub vastavate teadmistega ja noori kohelda ning noortekohaselt loenguid pidada oskav komando peamees, seal võiks juht ise kaasa lüüa, kasutades L. Pesoneni „Tulekustutamise õpetust“ (50 senti) ja „Tuletõrje määrustikku“ (35 senti).

Ainult tahet, ja siis tööle tuletõrje alal!

Kuidas korraldada Vabariigi aastapäeva koonduse?

(Lähemalt „Kotkas“ nr. 1—1936. a. lk. 13.)

Malevate instruktorite õppepäevad Tallinnas.

Noorte Kotkaste malevate instruktorite õppepäevad toimusid 14.—16. jaanuarini s. a. Tallinnas. Õppepäevadest võtsid osa NK. Peastaabi ülem noortemagister J. Teder-*soo*, Peastaabi ja malevate instruktorid. Õppepäevade tööd jälgisid Haridusministeeriumi noort juhataja kol.-lt. J. Vellerind, KL. Peastaabi ülem kol. J. Maide ja Haridusministeeriumi noortenõunik J. Maisma.

Õppepäevade kavas olid järgmised küsimused: 1) Noorte kotkaste katsete sooritamise korra ja nõudmise ulatuse

likus töös kohtadel. Kuna aasta vältel on noorte arv suurenenud tunduvalt, siis see omakorda nõuab veelgi intensiivsemat tööd senisest. Samuti peame jõudma veel paremate tulemusteni töös noortega. Ühtlasi kol. J. Maide andis üle tervitused Peavanemalt ja Kaitseliidu ülemalt, tänades instruktoreid tehtud töö eest.

Haridusministeeriumi esindajana tervitas koosolijaid noort juhataja kol.-lt. J. Vellerind, soovides eelseisvaks tööks jõudu ja rohket edu.

Avamisele järgnes kohe tegelik töö ja

Istuvad vasakult paremale: noortemagistrid V. Hiir — Tartumaa, V. Kulasalu — Harju, J. Teder-*soo* — Peastaabi ülem, A. Allik — Peastaabi instr., E. Vardja — Petseri.

Seisavad I reas: kj. E. Tõldsepp — Tartu, mag. V. Pirsko — Tallinna, R. Heinlaid — Saaremaa, mag. H. Agu — Sakalamaa, kj. M. Maran — Pärnumaa, kj. E. Omri — Võru ja mag. E. Tarn — Järva.

Teises reas ltn. Koch — Tallinna, kj. L. Särm — Lääne, nk. A. Voore — Pärnu, kj. J. Laar — Valga, nk. E. Saks — Narva ja A. Toome — Viru.

ühtlustamine, 2) tutvumine Noorte Kotkaste Põhimääruste muutmise kavaga, 3) „Alati Valmis“ võistluse korraldamis-
aluste ja läbiviimise aja selgitamine, 4) noorte kotkaste üksuste asutamiskord, asutatud üksuste elujõulisus ja üksuste tööga seoses olevaid küsimusi, 5) Mõtte-
avalduste esitamine juhtide ajakirja „Kotkas“ alal, 6) Mitmesuguste majanduslikkude küsimuste ja raamatupidamise korra selgitamine, 7) malevate lipulauludega tutvumine ja uute noortele kotkastele sobivate laulude selgitamine ning 8) kohal algatatud küsimuste lahendamine.

Õppepäevade avamine toimus neljapäev, 14. jaan. kell 10 hommikul. Avasõnad ütles NK. Peastaabi ülem mag. J. Teder-*soo*, millele järgnes peavanema abi kol. J. Maide tervitus. Kol. J. Maide tervitas koosolijaid ja soovis, et eelseisvad tööpäevad kujuneksid tulemusrikkaks ja suudaksid anda vastuseid kõikidele neile küsimustele, millised esile kerkinud tege-

arutlused päevakorras ettenähtud teemadel.

1. Katsete sooritamine on üle maa mitmekesine ja nõuded ei ole veel ulatuselt kooskõlastatud. Sageli nõutakse katsetel liiga palju, millest tingitult mõnes paigas katsete sooritamine ei edene. Samuti õpetamise meetodid on erinevad.

Katsete sooritamise korra ja nõudmiste ühtlustamiseks töötati üksikasjalikult läbi kõik katsenõuded, kusjuures malevate instruktorid refereerisid neile määratud teemadel. Neid saavutatud ühiseid arvamusi ja seisukohti püütakse rakendada uute põhimääruste koostamisel, katsenõuete selgitamisel ja tegelikus töös malevates.

2. Põhimääruste muutmise alal vahetati mõtteid „Kotkas“ nr. 11 m. a. avaldatud eelkava alusel. Tähtsamateks küsimusteks sel alal olid organisatsiooni struktuuri ümberkujundamine, juhtide valitavuse küsimus, vanemate- ja pealikute-

kogude ümberorganiseerimisküsimus ning katsete kava muutmine.

3. „Alati valmis“ võistluse alal selgitati võistlusalade otstarbekust ja võistluse teostamisviise. Peeti küllaldaseks ainult viie võistlusalade võtmist võistluskavva. Esitati mõtteavaldusi, et võistlusest osavõtjate rühmade % peaks suurenema senisest 100 % võrra.

4. Noorte kotkaste üksuste organiseerimise alal selgitati, kuidas ja kunas peab toimuma rühma registreerimine. Palju jätvad soovida veel rühmade koosseisud. Nii organisatsioonis töötavast 696 rühmast on alla normaalset koosseisu (15 poissi) tervelt 314. Tuleval aastal tuleb kindlasti esitada nõue, et rühma koosseis oleks vähemalt 10 poissi, muidu rühma peastaabis ei registreerita. Vahe-tati veel mõtteid kontakti alal kaitseliidu ja naiskodukaitse tegelastega ja leiti, et see võiks olla veelgi tihedam.

5. Leiti, et juhtide ajakirja „Kotkas“ sisu kujuneb vastavalt organisatsiooni töö kujunemisele ja näitab paremuse tendentsi. Kuna ajakirja toimetusel on kavatsusel kirjastada „Väikest noorkotka käsiraamatut“, siis avaldati arvamusi selle sisu ja hinna kohta.

6. Majanduslikkude küsimuste ja raamatupidamise korraldamise kohta malevates esitati rohkeid küsimusi ja selgitati seni ilmenud puudusi.

7. Tutvuti malevate lauludega ja peale selle veel lauludega, millised vääriskid kasutamisele võtmist noorte kotkaste poolt.

8. Kohal algatatud küsimuste all esitatud sõnavõttudest ilmsel paljugi huvitavat noorte tööst kohtadel.

Õppepäevad lõppesid NK. Peastaabi ülema nmag. J. Tedersoo lõppsõnaga ja võimsa ühislauluga: „Meie võitluslipp sini-must-valge“.

V. H.

Juhiseid rühmade asjaajamise korraldamiseks.

Noortemagister V. Kulasalu.

Sageli rühma juhtidele teeb raskusi küsimus: kuidas korraldada rühma asjaajamist? Selle küsimuse lahendamiseks esitan alljärgnevalt juhendeid rühmade asjaajamise korraldamiseks, nagu need on teostamist leidnud ja leiavad Harju ja Tartumaa malevas.

Rühmades asjaajamise korra ühtlustamiseks ja täiendamiseks tuleks võtta kasutamisele järgmised kaustad:

RÜHMA STAABIS.

I. Raamatud:

1. käskkirjade raamat,
2. tegevusraamat,
3. kassaraamat,
4. vararaamat,
5. fotoalbum.

II. Kaustad:

1. üldine kirjavahetus,
2. õppetegevust käsitlev kirjavahetus,
3. kassa- ja vararaamatu sissetulekuid tõestavad dokumendid,
4. kaust katselehtede jaoks,
5. kaust sooviavalduslehtede hoidmiseks,
6. kaust (kaaned) KL. maleva teataja üksiknumbrit hoidmiseks.

SALKADES.

1. Salga tegevusraamat.

Tarbekorral võib eelpool loetletud nimestikku veel täiendada eriotstarbeks

vajalikkude kaustade ja raamatutega, nagu „Korrapidaja raamat“, „Raamatukogu raamat“, „Rühma nimekirjade raamat“ jne., kas vaba vormi või „Peastaabi Teadetes“ ja „Noorkotka käsiraamatutes“ avaldatud vormide kohaselt.

Kõik raamatud ja kaustad varustatagu pealkirjadega. Raamatutel olgu p a b e r ü m b e r ja pealkirjad ka sellele kirjutatud. Rühma asjaajamise raamatud hoida sel juhul, kui puudub eriline panipaik või kapp, kergest puust (vineerist) kastis, mille sisemisteks mõõtudeks võiks olla 420 × 280 × 200 (kõrgus) mm.

Raamatutena võib kasutada „klade“ nimetuse all tuntud kõvas köites kaustikuid, millistest 24—36-lehelised on osutunud kõige sobivamaiks.

Salga tegevusraamatuks on vajalik juba tugevas raamatuköites (poiste oma köidetud) paremast paberist tüsedam kaustik.

Kausta kaanteks sobib küllaldaselt sinine kartong kirjutuspogna suuruses. Tugevamast papist võiksid olla kaustade nr. 1 ja 2 kaaned.

Kaustad, samuti ka raamatud võivad olla kasutusel kuni nende täissaamiseni. Tegevusaasta algusena soovivat arvestada 1. oktoobrit. Paberid õmmeldakse linase niidiga kaustadesse (tehes nõelaga viis läbitorget) ja kausta lõpetami-

sel õmmeldakse lõppu eraldi valge leheke, mille viimasele küljele kirjutatakse kaustas olevate lehtede arv, mida kinnitavad rühma kotkas ja lippur oma allkirjadega. Samasugune tekst kirjutatakse raamatute kasutamisele võtmisel raamatute viimasele leheküljele ja kinnitatakse vanakotka ja kotka allkirjadega. Kaust nr. 5 moodustab erandi, kuna siin hoitakse rühmas olevate liikmete sooviavalduslehed nii, et need oleksid kergesti väljavõetavad poiste lahkumisel rühmast või ülemineku puhul teise rühma.

Rühma lippur vastutab rühma asjaajamise korrashoiu eest. Erandiks on kassaraamat, millist peab abikotkas ja vastutab selle korrashoiu eest otseselt vanakotka ees. Salkades tegevusraamatuid hooldavad vastavate salkade pealikud.

Rühma asjaajamist võivad revideerida NK. Peastaabi liikmed, maleva ja malevkondade pealikud ning nende poolt volitatud isikud, kaitseleidu piirkonna instruktor ja kohaliku kaitseleidu üksuse pealik. Revideerija teeb vastava märkme revideerimise kohta raamatutesse. Puudustest ja väärnähtustest koostatakse tarbekorral eriakt, millest esitatakse ära-kiri maleva pealikule koos selgitava kaaskirjaga.

SELGITUSI RÜHMA ASJAAJAMISE RAAMATUTE SISUSTAMISEKS.

KÄSKKIRJADE RAAMAT.

Käskkirjade raamatusse koondatakse kõik rühma vanakotka käskkirjade alguskirjad. Käskkirjad koostab rühma kotkas või tema näpunäidetel lippur ja esitab allakirjutamiseks vanakotkale. Käskkirjast peavad peegelduma kõik rühma elu avaldused lühidalt, selgelt ja asjalikult; iga eriküsimust ise paragrahvi all käsitledes ja sisuliselt mõtteid järjekorrastades allpool-toodud näidete kohaselt. Käskkiri koostatakse tarviduse järgi (ühel päeval võib ka rohkem kui üks käskkiri ilmuda) ja see peab kandma järjekorranumbrit (iga aasta algusest algab uus nr.), nimetust, kelle poolt välja antud, mis ajal ja kus kohal. Käskkirja materjale oleks soovitav järjekorrastada järgmiselt:

a) Nn. kohtu ala:

1. väljavõtted maleva- või malevkonnavanema ksk.
2. kiitused,
3. karistused,
4. aumärgid,

5. katsete ja erikatsete kinnitamisid,

b) rühma koosseisulised muudatused ja üksikute liikmete kohustused rühmas.

1. kohtadelt vabastamine,
2. kohtadele kinnitamine,
3. rühmast lahkunud,
4. rühma vastu võetud,
5. salkadesse määratud.

c) muud tegevust selgitavad ja käsitlevad küsimused:

1. õppealalised,
2. sisemise korra suhtes,
3. aruanded,
4. kavatsusi edaspidiseks.

d) majanduslikke küsimusi:

1. majanduslikud eelarved (rühma eelarve tehakse siin teatavaks) ja aruanded.
2. muud majandusliku iseloomuga küsimused.

NÄITLIK KÄSKKIRI.

NK. Tartumaa Maleva Elva malevkonna Laguja rühma vanakotka

KÄSKKIRI NR. 16.

Lagujal, 10. novembril 1936. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks väljavõtte malevavanema käskkirjast nr. 42 — 1936. a.

„§ 1. Kinnitan kotkapeogadeks järgmised pesakotkad: Laguja rühmast: Arno Seljamäe' ja Rudolf Vahteri', mõlemad arvates 25. okt. 1936. a.“

§ 2.

Vabastan algaja Leo Suurmets'a „Luige“ salgapealiku ametikohalt, arvates tänasest, omal soovil.

§ 3.

Kinnitan „Luige“ salgapealikuks pesakotka Henn Muraka'se, arvates 5. skp.

§ 4.

Rühma algajateks võtan vastu Lembit Kurenõmme' ja Herman Kurvits'a, arvates tänasest.

Alus: rühma staabi protokoll nr. 1 p. 3. k. a.

§ 5.

Määrän algajad salkadesse järgmiselt: Herman Kurvits'a „Luige“ salka ja Lembit Kurenõmme' „Rebase“ salka.

§ 6.

Sageli võib märgata juhtumeid, et noorkotkad, aga ka juhid ei kannu vormi vormikirjelduste kohaselt, nimelt kantakse väga mitmesuguseid pükse ja ka mütsi. Kõikidel juhtumitel kanda hoolt,

et senised puudused kaoksid ja vormi-
kandmisel valitseks ühtlus.

Alus: peavanema ksk. nr. 56. § 4.

§ 7.

Kinnitan rühma lõkkeõhtu tulude ja
kulude aruande kr. 8,00 ja 16 senti.

Alus: rühma üldkoosoleku protokoll
nr. 2 — 1936. a.

Käskkirj välja antud kell 15.00.

(J. T U R P.)

vanakotkas.

(J. A N N U S.)

ko t k a s.

Tegevusraamat. Tegevusraamat sis-
aldab mitmesuguseid andmeid (nimes-
tik, tabelid koostustest osavõtu märkimi-
seks jne.), tegevuse kirjeldusi ja rühma
peakoosoleku, aukohtu ning staabi koos-
olekute protokolle. Protokoll kirjutajaiks
on rühma lippur, signalist, rühma kotka
poolt määratud või koosoleku poolt vali-
tud rühma liige.

Protokoll peab sisaldama: koosoleku
aja (kuupäev, aasta ja koht), koosoleku
alguse ja lõpu kellaja. Koosolekust
osavõtnud (hääleõiguslike ja sõnaõigus-
like) liikmete nimed, samuti koosolekule
väljastpoolt lubatud või kutsutud isikute
nimed, koosoleku päevakorra, arutlusel
olnud asjade lühikese, kokkuvõtliku sisu,
ettepanekud, hääletamise tulemused ja
otsused.

Protokollile kirjutavad alla koosoleku
juhataja ja kirjutaja. Protokollis vastu-
võetud otsuse täitmisele võib asuda pä-
rast seda, kui vanakotkas on protokoll
kinnitanud, tehes selleks vastava märkuse
protokoll juurde. Protokollis vastuvõetud
otsuste elluviijaks on rühma kotkas.
(Koosolekute juhtimise ja käigu kohta
vaata „Kaitseliidu Kodukord“ lk. 207—219.

Nimetatud raamat on välja antud kaitse-
liidu pealikuile.)

Kassaraamat. Kassaraamat peat-
akse nii, nagu seda tavalises ärraamat-
pidamises käsitatakse, kuid arvestades
võrdlemisi väheste sissekannetega läbi-
käike, oleks soovitav hankida konto-
vihik ja selles sissekandeid teha all-
pool-näidatud vormi kohaselt.

Kassaraamatut peab rühma abikotkas
(teisi raamatuid peab lippur, keda abis-
tab signalist), kusjuures rahasummad
üle kolme krooni seisavad vanakotka
käes ja hooldamisel või tema korraldu-
sel vastavas hoiuasutises, pangas, hoiu-
agentuuris jne.

Arvete väljamaksmine võib sündida
ainult vanakotka poolt maksmapandud
korra kohaselt. Arveid üle ühe krooni ei
tohi ilma vanakotka märkusetä: „Kinni-
tan, luban välja maksta kr. snt.“
(kuupäev ja allkiri).

Arved peavad sisaldama: 1) arveandja
nimi, eesnimi ja elukoht või firma nime-
tus; 2) arve koostamise aeg; 3) kellele
arve esitatakse; 4) ained, tööd, mille eest
tasu nõutakse, nende hulk ja hinnad ning
arve kogusumma; 5) rahasaaja kirjutat-
ud märkus: „Võtsin vastu krooni
ja senti“ (kroonid kirjutada sõnades,
sendid arvudega) ühes rahasaaja allkir-
jaga. Kassaraamatu dokumendid õmmel-
dakse kausta.

**KASSARAAMATUSSE SISSEKANDMISE
KORD:**

Kassaraamat on 2-leheküljeline. Vasa-
kule leheküljele kantakse kõik sisse-
tulekud, paremale kõik väljaminekud. On
üks lehekülg sissekandeid täis, kirjuta-
takse viimasele reale ülekanne, arvates

KASSARAAMAT.

Sissetulek:

Väljaminek:

Kuu	Päev	Sissetulekud	Summa		Kuu	Päev	Väljaminekud	Summa	
			Kr.	S.				Kr.	S.
		Ülekanne	15	20			Ülekanne	5	—
Nov.	15	KL. Kahkva komp. toetust	10	—	Nov.	20	Nurgastamp	2	—
Dets.	3	Peo sissetulek . . .	20	—					
Dets.	13	Liikmemaksudest .	1	—					
		Ülekanne	46	20			Ülekanne	7	—

Sissetulek :

Väljaminek :

Kuu	Päev	Sissetulekud	Summa		Kuu	Päev	Väljaminekud	Summa	
			Kr.	S.				Kr.	S.
Dets.	20	Ülekanne	46	20	Dets.	14	Ülekanne	7	—
		Ühispüimalatitusest joulukingiks ..	5	—			Tegevusraamat . . .	1	50
					"	19	1 väike kirves . . .	2	—
					"	22	Kinkide valmistami- seks vaestele ja vanadele	10	—
					"	23	Joulukuusk	—	25
							Ülejääk 31. 12. . . .	30	45
K o k k u			51	20	K o k k u			51	20

summa kokku, ning kirjutatakse see järgmise leheküljele algusreale.

Kui üks lehekülgedest, näiteks sissetulekud, tuleb üle kanda järgmisele leheküljele, siis kantakse üle ka väljaminekud, kuigi väljaminekute eelmisel leheküljel oleks ruumi. Seda tehakse selleks, et teatud ajavahemiku sissetulekud ja väljaminekud langeksid ühele paarisleheküljele ning võimaldaksid hõlpsamat ülevaadet. Vaba ruum täidetakse sel korral sulgemismärgiga.

Vararaamat. Vararaamatusse tehakse sissekandeid ainult vastava dokumendi alusel, nagu saateleht, kviitung, arve ärakiri jne., milline dokument jääb kausta nr. 3.

Kui ühel dokumendil (arvel) on mitu isesugust eset, siis kantakse need igaüks eri järjekorranumbri all vararaamatusse,

kuna nii on kergem selgust luua nende edaspidise saatuse kohta.

Fotoalbum. Fotoalbum mahutab enesesse rühma elust pilte, millised on kohe nende saamisest korralikult sisse kleebitud ja vastavate selgitavate pealkirjadega varustatud (ärge unustage võimaluse korral ka maleva albumi jaoks pilte saatmast!). Album olgu tugevakõiteline, suuremas kaustas ja hoitagu eriliselt papist karbis.

SALGA TEGEVUSRAAMAT.

Lähemalt salga tegevusraamatust ajakirjas „Kotkas“ nr. 2 — 1936. a., lk. 27—31.

KAUSTAD.

Kausta nr. 1 koondatakse kõik Peastaabi ja maleva pool saadetud ringkirjad,

NÄIDE VARARAAMATU JAOTUSEST.

Jrk. nr.	Varanduse nimetus	Väärtus		Omandamise aeg ja alus	Dokumendi nr.	Märkusi
		Kr.	S.			
1.	NK. käsiraamat I	1	25	15. 01. 32. maleva staabilt saateleht nr. 6	1	
2.	Käsipalli nahk	4	60	05. 03. 33. Kivistik'ult arve nr. 12 järgi	2	
3.	Käsipalli kummi	1	40	— „ —	3	Kustutatud Rühma staabi protokoll. 04. 02. 34.

samuti ka muu kirjavahetus (lahkunud liikmete soovivalduslehed). Siia asetatakse ka väljaläinud kirjade ärakirjad. Kuna lauajuhendit ei peeta, siis kirjadele numbrid paigutatakse lihtsalt paberitel või ärakirjadel oleva kausta lk. numbri järgi.

Kausta nr. 2 paigutatakse rühma s i s e m i s t õppetegevust käsitlevad pabe-

rid, nagu mängude tagajärjed, võistluskirjatööd, kirjeldused jalutuskäikudest, võistlusprotokollid jne.

Ülejäänud kaustade sisu kujuneb nende pealkirjadele vastavalt.

Loodan, et ülaltoodud rühma asjaajamiskord on küllalt otstarbekas, et selle järgi toimida.

Lõkkeõhtute ettekandeist.

Kotkajuht Vold. Toom.

Peaaegu kogu töö noorkotkaste organisatsioon on serveeritud mängu kujul. Nõnda ei pane poiss tähelegi, kui ta huvitava askeldusega teeb kasulikku tööd: teritab meeli, karastab vaimu ja omandab oskusi. Kõige enam aga paelub poisse siiski tegevus, kus puudub nimetatud töö moment. Ei mitte sellepärast, et poiss noorkotkana oleks laisk — ei, laiska noorkotkast ei olegi. Vaheldus ja lõbus meeleolu on see, mida vajab iga inimene vahetevahel töö sekka — ka huvitava töö puhul. Nii ka noorkotkas. See on nagu puhkus tehtud pingutuste järel — nagu lihaste lõdvendamine sportlike harjutuste järel. Säärasteks vaimu lõdvendamisharjutusteks on poistele lõkkeõhtute jälgimine, millised hoogu annavad järgnevas tööks. Et lõkkeõhtud nimetatud ülesannet küllaldaselt täidaksid, on vaja nende kavas paigutada peale tõsise lõkkejutu või mõne muu tõsise sisuga pala elemente, millised kutsuvad esile poistes südamlikke naerulaginaid.

Seejuures ei tohi me arvata, et see, mis on veidi labane, rasvasemalt öeldud või kahemõtteline, on lõbus, nagu see on moes viimasel ajal meie näitekirjanduses. Kasvatuse nimel peab noorkotkaste ettekandeis labasusmoment täiesti puuduma. On ju ilusat ja kaasakiskuvat koomikat ka ilma labasuseta. Kahjuks aga lõkketule ettekannete valik on senini veel vägagi väike.

Asja praktilise lahendamise mõttes avaldan mõningaid ettepanekuid ja soove.

1. Lõkkeõhtutel kasutamiseks on nii mõndagi meil kirjanduses juba olemas, nagu laule, deklamatsioone, humoreske, luuletusi, lõkkevestlusteks sobivaid palasid, kahekõnesid jm. Kõik see olemasolev materjal on raamatutes laialipaisatult juhtidele raskesti kättesaadav. Nii mõndagi meie ajaloolistest romaanidest ja jutustustest sobiks lõkkeõhtul dramatiseerimiseks. Ka hea juht ei või teada, kust võib leida küllaldaselt sobivat materjali.

Iga rühm on aga arvatavasti korraldanud lõkkeõhtuid ja avalikke koondusi ettekannetega. Kuigi kogu lõkkeõhtu kava pole tulnud igakord küllalt hea, siis osa numbreist on tingimata õnnestunud. Kui meie rühmad saadaksid nende palade nimestiku, märkides ära allikad, kust need on ammutatud, „Kotka“ toimetusele, siis toimetuse kontrolli all võiksid nimestikud tulla ajakirjas avaldamiseks, millega saaksime hulga ilusat materjali omade lõkkeõhtute sisustamiseks.

2. Head materjali võiksid pakkuda vanarahva naljad ja sportlikud mängud, millistest viimaseid on hakatud võimlemisjuhtide poolt koguma. Meie laialdasel perel, milline oma harud on ajanud peaaegu igasse kodumaa nurka, oleks siin võimalus koguda rahvalt nimetatud nalju ja mänge. Usun, et „Kotkas“ paremaid neist heameelega avaldab kõigile tarvita- miseks.

3. Kõige huvitavamaid ja tujuküllasemaid ettekandeid poistele, s. o. imitat-

sioone ja pantomiime on võrdlemisi vähe ja needki ei ole rühmadele küllalt kättesaadavad. Nii mõneski rühmas on midagi loodud, kuid see ei ulatu kaugemale rühma või malevkonna piiridest. Sellel alal tuleb noorkotkaste perel ise käed külge panna, sest meie kirjanikelt ja kunstnikelt sellel alal vaevalt midagi loota võime, liiatigi tellimise peale. See on eriline, n. ö. lõkktule ettekannete ala, mille arendamisel võivad kaasa aidata peaaesjalikult ainult need, kes elavad kaasa hetki lõkktulede juures ja kuuluvad noorkotkaste perre — noored kui ka vanad. Sellel alal oleks meil võimalik kõige enam kasutada poiste elavat ja loovat fantaasiat, korraldades rühmades vastavaid võistlusi. Palad tuleksid ettekandele rühmades, kus neid teiste poiste poolt täiendatakse, kusjuures ka vanemad juhid kaasa aitaksid viimistlemistööd või otsestes loomingu. Usun, et meie 14 000-lise pere hulgas nii mõnigi leidub, kes sellel alal võimeline on looma. Asugem tööle ka vanemad tegelased, kellel soontes noorpõlvest jäänud uinuma kirjaniku- või kunstnikuveri, küll siis sellelgi alal kaob puudus majast. Arvan, et meie ajakirja toimetus neile paladele erilise heameelega ruumi annab, kui nad on vähegi õnnestunud.

4. Ettevalmistamata või vähe ettevalmistatud avalik lõkktule ei õnnestu isegi vilunud juhtide osavõtul, kõnelemata poistest. Sellepärast oleks väga soovitatav korraldada õppe- kui ka harjutuslaagrites eeskujulikke avalikke lõkktuleid, millised oleksid kaalutud ja ettevalmistatud kavaga. Otsekohene loomingu lõkktule puhul peab piirduma ikkagi peamiselt hüüetega sobivatel kohtadel, kusjuures vastastikused hüüded võivad kujuneda väga elavateks ja huvitavateks. Oleks isegi mõeldav harjutuslaagrite kavasse võtta teoreetilisi arutlusi lõkktule korraldamise kohta, kõneldes mitmesugustest lõkktule kujutamise moodustest, õhtu sisustamise üksikasjadest, tehnilisest külast jne.

Tartumaa maleva laagrimarke.

5. Võib-olla õnnestuks isegi rühmadevaheline lõkktule kavastamise võistlus, kus parematele kavadele määratakse auhinnad. Võistluse korraldajaks võiks olla NK. Peastaap või „Kotka“ toimetus. Auhinnatud kavad võiks avaldamisele tulla „Kotkas“. Teisi kokkutulnud sobivamaid palu saaks kasutada eelpoolnimetatud viisidel.

Püüdsin käesolevaga juhtida tähelepanu mõningaile võimalusile palade hankimiseks meie lõkktule sisustamisel ja loodan, et meie neid ja võib-olla veel teisi siin mainimata võimalusi ära kasutades võime jõuda üle heade lõkktule rühmade kriisist, milline praegu üsna teravana tundub.

Järeldus: Pooldame esitatud mõtteavaldusi ja loodame, et need ka teostamist leiavad. Põhimõttelik otsus võistluse korraldamiseks lõkktule ettekannete alal tehti juba toimetuse möödunud-aastaselt koosolekul, enne ülaltoodud kirjutise saabumist.

Toimetus.

TELLIGE! TELLIGE!

„Kaitse Kodu“.

Sirvides tegevusraamatuid . . .

... Imelik on see tänavune talv. Vahel ikka on talve moodi, aga sealsamas pöör-
dub ümber ja kaob. Oleme oodanud seda
suusalund pikisilmi, aga väga visa on ta
tulema. Et südatalv juba käes, sellepärast
olid me lootused nii kindlad lumele, et
määrasime nädala algul, mil veel maa oli
paljas, suusaretke nädala lõpuks kindlaks.
Igaüks pidi tegema kõvu ettevalmistusi,
et kõik hästi läheks. Eelmisel päeval oli
veel päris kahtlane, aga ometi oli öösi
raputanud seda valget katet, mis aga veel
suusatamist ei võimaldanud. Meie aga
läksime siiski. Siirdusime järvele ja proo-
visime seal, sest siledal jääkattel aitab õhu-
kesestki lumest. Ei olnud vigagi. Panime
ajama järve äärt mööda Emajõe poole.
Meie ümbrus on lage. Pole siin küngast
ega kinku. Tuul oli aga lagedalt järvelt
pühkinud päris suured hanged randa.
Need „kõrgused“ meelitasid. „Hange
otsa!“ kõlas hüüd ja kõik ruttasid mäest
üles. „Eest ära! Vaata, kui ma lendan!“
Lendaski, aga lendas nii, et jalad üles-
poole. Sest polnud midagi. Sai ainult
nalja. Vanakotkas kohe õpetama: „Hoidke
põlve nõtku, siis ei kuku!“ Kui aga ise
sõitis, oli ka peadpidi lumes. Meie hakka-
sime naerma: „Miks te põlvi nõtku ei
hoidnud?“

Jäämerel. Seekord küll Peipsil, ran-
nast paar km eemal, aga meenutas tõesti
jäämerd. Määratud jäälahmakad üksteise
otsa kuhjatud päris kõrgeks mäeks. Ilm
oli päikeseküllane. Kuidas helkisid jää-
pankade kristallid! Seisatame hetkeks ja
ootame järele neid, kes olid maha jää-
nud.

„Koguda!“ kõlas vali hüüd. Asusime
rivvi ja sõidame jälle edasi. Nüüd juba
kodukalda suunas.....

... Koondus oli juba alanud, kui mina
sisse astusin. Poisid istusid ümber laua
ja näisid millegi üle arutlevat. Laua taga
istus salgapealik, mingisugused kavandid

käes, ja seletas poistele väga tähtsa näoga.
Siis ütles ta mulle, et tema on koostanud
„Orava“ salga haamri kavandi, mille poi-
sid valmistavad. Jäimegi siis selle juurde,
et teeme salgale haamri.....

.... Otsustasime koonduse peale
tunde teha. Poisse tuli kokku kui vihma.
Neeme poiss läks koju, oli teisel kõht tühi.
Pidi ikka tagasi tulema, kuid kus sa
ikka tuled, kui ei saa. Läksime siis oma
nurka ja hakkasime tööle. Võtsime nõori
ja hakkasime sõlmi õppima. Need said
üsna ruttu selgeks. Tegime siis sõlmede
võistluse, et kes esimese koha saab, aga
ei saanudki selgeks, kes esimesele kohale
tuli. Mängisime siis, et mõni poiss on
gaasis ja et teised päästavad neid. Kus
seda nalja, mis siis sai, igaüks päästis,
kuidas oskas, aga ära päästa ei suudetud
ühtegi. Siis laulsime ja seejärel hak-
kasime salgale nime valima. Poisid mõt-
lesid, nii et pead suitsesid, aga ei targemat
midagi. Mõni tahtis salga nimeks panna
kana, mõni karu, mõni jälle kähvas —
harakas. Lõpuks jäime peatuma oravale.
Teistele poistele pakkus see nalja ja
muudkui kisasid, et, oravad, kus käbid.

Üks poistest arutas, et püüame kinni
orava ja kasvatame teda kodus. Oleks
ilus vaadata. Seepeale väike Hugo ütles,
et temal olla oravaid mitu tükki — kõik
aga metsas. Kuid tuletasime meelde noor-
kotka seadusi, siis jätsime kõik need mõt-
ted metsa ja jõudsime otsusele, et ilusam
on teda puu otsas vaadata kui puuris
piinata....

Poistel on kavatsus anda kotkajoja
katset, aga nii mõnelgi puudub võimalus,
sest pole käidud laagris. Väike Hugo
ütles küll, et olnud isaga nädal aega met-
sas heinamaal. Seal olnud samuti nagu
laagriski. Teinud tuld ja maganud öösi
metsas, aga ainult heinaküünis. Polevat
aga näinud telki ja selle ülesehitamist.

JUHTIDE KOOL VÖRUS.

Võru malev korraldas 27.—31. detsembril 1936. a. noorte kotkaste juhtide kooli Võrus. Juhtide koolist võttis osa 59 noorkotkast 25 rühmast ja haukaperest.

Juhtide kooli kava koosnes järgmistest osadest: kodune ettevalmistus, loengud, praktiline osa, meelelahutuse osa ja katsetud juhtide kooli lõpul.

Juhtide kooli vanemaks oli maleva pealik J. Anso ja pealikuks instruktor E. Omri.

Juhtide kooli töö õnnestus hästi ja maleva nooremate juhtide kaader rikastus jälle uute teadlikkude rühma- ja haukapere-juhtidega.

NARVA MALEVAST.

Narva maleva Kulli rühmal on kombeks rühma aastapäeval mälestada ja austada Vabadussõjas langenud kangelasi. 15. detsembril 1936. a. pühitses rühm oma 6. aastapäeva. Ka sellel aastapäeval ei unustanud noored meelde tuletamast langenuid. Kl. 5 p. l. sammus rühm terves koosseisus lipuga trummide põrina saatel ja tõrvikute valgel Kaitseväe kalmistule. Kalmistul pidas rühma vanakotkas M. Saari poistele lühikese kõne ja mälestati langenuid, seejuures paljastati noored pea ja süütasid igauks kalmule ühe küünla, töötades kasvada nende langenu vääriks järeltulijaks.

Möödunud aastal 6. detsembril pühitses Narva maleva Kreenholmi rühm 1. aastapäeva. Sel puhul korraldati Kreenholmi rahvamajas pidulik koondus ettekannetega, millele järgnes omavaheline teelaud. Pidulikku koondust oli tulnud jälgima saalitäis rahvast, noorte vanemaid ja noori. Kuigi rühm on töötanud alles lühikest aega, on siiski juba palju tööd tehtud ja palju saavutatud. See ilmnes eriti ettekannetes. Koondusele järgnevalt teelaust võtsid osa veel kodutütarde esindajad, KL. üksikkompanii esindaja, NKK. esindaja ja noortemaleva pealik ja instruktor. Rühm oma töös saab tõhusat abi KL. Kreenholmi üksikkompaniilt. Nii näiteks on üksikkompanii andnud kõikidele rühma liikmetele tasuta

NOORKOTKASTE HÜÜDEID:

1. Ära põlga tõsisist tööd, siis sa elus läbi lööd!
2. Auks ja iluks isamaale, — see on kotka ideaale!
3. Kotkas omab kindlat tahet, kotkas põlgab iga pahet!
4. Kotkas tule väge kiidab: tuli soendab, valgustab, meid ühte liidab.

Ed. Kansa.

Võru maleva juhtide koolist osavõtjad.

vormi, korraldas aastapäeva puhul tasuta teelaua ja korraldab praegu rühmale lipu muretsemist.

PÄRNU MALEVA TEGEVUSEST.

Pärnu maleva pühitses oma 6-ndat tegevusaastapäeva 6. detsembril KL. maleva saalis. Pidulikust koondusest võtsid osa 250 noort ja maleva staap. Peale lipu sissetoomist, hümni laulmist ja küünalde süütamist tervitas noori aastapäeval ja pidas päevakohase kõne maleva vanem kol.-lt. A. Lõhmus, rõhutades eriti noorte kasvatuse tähtsust meie väikeses riigis. Peale seda jagas abivanem J. Kalmaru välja Peavanema ja maleva spordivõistluste diplomid, õnnitledes noori nende saavutiste puhul. Pidulik koondus lõpetati hümni laulmisega.

1936. a. „Alati Valmis“ võistlusest võttis osa Pärnu maleva viiest võistlusõiguslikust rühmast neli, kus võistles

kokku 66 noort, kes saavutasid 6013 punkti, mis annab maleva keskmiseks 91,1 punkti. Maleva parimaks rühmaks on „Lembitu“ rühm — keskmine 101,1 punkti ja maleva parimaks noorkotkaks V rühma kotkapoeg Eino Haldma, kes saavutas viie ala tulemusena 147 punkti.

NOORKOTKASTE KIRJANDUS TÄIENE.

Käesoleva aasta veebruarikuu lõpul või märtsikuu esimesel poolel ilmub Noore Kotkaste Sakalamaa Maleva Staabi väljaandel ja kirjastusel taskuformaadis käsiraamat „Tarkusi noorkotkale“. Raamatu käsikirja on läbi vaadanud Noorte Kotkaste Peastaabi ülem ja ajakirja „Kotkas“ toimetuse. Sellise kokkuvõtliku sisuga noorkotka käsiraamatu järele on kõikjal olnud suur vajadus. Raamatu vajaduse tähtsust rõhutati ka viimasel malevate instruktorite koosolekul Tallinnas. Raamat tuleb umbes 100 lehekülge suur ja sisaldab kõiki tarvilikke eelteadmisi noorkotkastele. Peale selle veel rida malevates lauldavaid laule ja noorkotkaste hüüdeid. Raamat ilmub müügile üleriiklikult, hinnaga kr. 0,30. Seega on ta kättesaadav igale noorkotkale ja noorhaukale.

Kuna käsiraamatuid trükitakse piiratud arvul, siis Sakalamaa maleva staap palub kõiki noorte kotkaste üksusi korraldada raamatutele ühis-eeltellimisi. Eeltellimisi võtab vastu NK. Sakalamaa maleva staap kuni veebruarikuu lõpuni.

RÜHMA TÖÖTUSLEHT.

Rühma töötusleht kujutab suuremal paberilehel kirjutatud töötuse teksti, milline soovile vastavalt kaunistatud. Alumine osa lehest jäetakse vabaks niivõrd, et sinna kõik rühma liikmed allkirja saavad anda ja selleks ruumi jätkub teatud ajaks, näiteks aastaks. Allkirja juures peab olema märgitud ka allakirjutamise

kuupäev. Töötusleht asetatakse klaasi all rühma kodu seinale.

TOIMETUSELE SAADETUD KIRJANDUS.

„Üleriikliku Lastekaitse Nädala“ puhul ilmub Eesti Tervishoiu Muuseumi väljaandel Tartu Ülikooli Lastekliiniku juhataja Prof. dr. med. A. Lüüsi sulest brošüür laste toitlustamisest pealkirjaga „I Praegusaja vaateid laste toitlustamisele; II Emariind — imikute haigustumise ja suremise ärahoidjana.“

Brošüür on saadaval Eesti Tervishoiu Muuseumis hinnaga 15 senti.

TARTUMAA MALEVAST.

Alates möödunud aasta detsembrikuust alustasid malevas tegevust salgapealikute koolid Alatskivi, Elva, Jõgeva ja Otepää malevkonnas. Lume tulekul alustatakse tööd ka Võnnu malevkonnas. Malevkonna suuruse tõttu korraldatakse seal töö kahes keskuses: Võnnus ja Ahjal. Salgapealikute koolide vanemateks on malevkondade vanemad ja pealikuteks malevkondade pealikud. Lektoritena tegutsevad maleva staabi liikmed, kohalikud noorte kotkaste juhid, KL pealikud, arstid ja teised kohalikud tegelased. Seni on salgapealikute koolidest osavõtt olnud võrdlemisi elav. Üldse osavõtjate arv ulatub ligi 120-ni, kaasa arvamata lektoreid.

Maleva staabi väljaandel ilmuvad lähemal ajal trükist laagrimargid, millised saadetakse levitamiseks kõikide rühmade staapidele. Maleva staap loodab, et laagrimargid soodustavad poistel tunduvat laagrimaksude kogumist osavõtuks eeloleval suvel korraldatavatest rohketest laagritest.

TOIMETUSELT.

Toimetuse palub saata lõkkevestluse osas avaldamiseks huvitavamaid väljavõtteid rühmade ja salkade tegevusraamatutest.

Väljaandja: NK. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltn. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Kõpp, koolinõunik J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetuse: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetuse-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 16, tel. 17-44.

Tellimishind: aastas kr. 1.50, 6 k. — kr. 0.80, 3 k. — kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti.

Ajakiri ilmub 12 korda aastas.